

MATICHONBOOK

สันติบาล

วสันต์ วัฒนกุล

อาชญาวิทยาอิงชีวิตจริง

สันติบาล

วชิษฐ เดชกุญชร

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2565

สันติบาล • วชิษฐ เดชกุญชร

ฉบับนี้ถูกโดย สำนักพิมพ์มติชน, ตุลาคม 2565

ราคา 299 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

วชิษฐ เดชกุญชร.

สันติบาล.--กรุงเทพฯ : มติชน, 2565. 360 หน้า.

895.913

ISBN 978-974-02-1810-4

© All rights reserved สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ.2537
ไม่อนุญาตให้ทำการคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใด หรือดัดแปลง แก้ไข ทำซ้ำ
เพื่อทำการจำหน่าย หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

สำนักพิมพ์มติชน

จัดทำโดย บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235 โทรสาร 0-2589-5818

<https://www.matichonbook.com>

คำนำสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์มติชนมีภาระอย่างหนึ่งที่นายยินดียิ่ง คือสรรหาหนังสือดีๆ มีสาระ และสร้างความบันเทิงเสนอต่อท่านผู้อ่านผู้มีอุปการะคุณ

และเป็นเสมือนปณิธานที่ผูกพันระหว่างกันตลอดมา

ดังนั้น การคัดสรรนักเขียนและเรื่องจึงพิถีพิถันยิ่ง

ถ้าไฟท์สำนักงานด้านวรรณกรรม ชื่อ วลีษฐ เดชกุญชร ย่อมเด่นสง่าระดับแนวหน้าคนหนึ่งในกลุ่มนักเขียนอาชญาวิทยายิ่งชีวิตจริง

และคงไม่จำเป็นต้องกล่าวแนะนำให้ยืดยาวสำหรับชื่อ วลีษฐ เดชกุญชร เพราะผลงานที่ผ่านมากำรันทิคุณภาพดีอยู่แล้ว ไม่ว่าจะ เป็น *สารวัตรเถื่อน*, *สารวัตรใหญ่*, *แม่ลาวเลือด*, *หักลิ้นช้าง*, *เลือดเข้าตา* เป็นต้น

แต่สิ่งหนึ่งไม่ควรละเลยที่จะกล่าวถึง เพราะนั่นคือสิ่งที่ทำให้งาน วลีษฐ เดชกุญชร โดดเด่นกว่านักเขียนทั่วไป

คืองานเขียนของ วลีษฐ เดชกุญชร เกิดจากจินตนาการที่สร้างสมจากประสบการณ์และความชัดเจนในอาชีพตำรวจ

และจังหวะหนึ่งของชีวิต วลีขลุ เดชกุญชร ได้เริ่มต้นที่กอง
บัญชาการตำรวจสันติบาล จึงเป็นที่มาของหนังสือเล่มนี้

ดังนั้น *สันติบาล* จึงเป็นผลึกชีวิตของ วลีขลุ เดชกุญชร ซึ่ง
ประกอบด้วยศาสตร์แห่งอาชีพผนวกกับศิลปะการเขียนอย่างละเอียด
มีชีวิต สนุก ไร้ใจไม่แพ้เล่มอื่นๆ เช่นกัน

สำนักพิมพ์มติชนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้คงสนอง
ตอบความต้องการของท่านผู้มีอุปการคุณที่ชื่นชอบวรรณกรรมเชิง
อาชญาวิทยาโรแมนติกได้เป็นอย่างดี

สำนักพิมพ์มติชน

สันติบาล

1

การรุดหนืดที่หน้าประตูห้องนั้นแล้วสำรวจความเรียบร้อยของการแต่งกายของตน เขาทำเช่นนั้นด้วยนิสัยยิ่งกว่าความเกรงกลัวผู้ที่นั่งอยู่ภายในห้อง จริงอยู่ คณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของคณะนั้น และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเขาและอาจารย์อื่นๆ ในคณะ และการรุดก็เป็นแต่เพียง “อาจารย์โท” คนหนึ่งเท่านั้น แต่การรุดเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของคณะและของมหาวิทยาลัย เขาเรียนสำเร็จได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมจากคณะนั้นก่อนที่จะได้รับทุนไปศึกษาต่อในสหรัฐอเมริกา และเมื่อศึกษาอยู่ในต่างประเทศแล้วเป็นเวลาสองปีจนได้รับปริญญาโท เขาก็กลับมาเป็นอาจารย์เป็นครูในโรงเรียนเก่าของเขาตนเอง คณบดีไม่ใช่คนอื่น เป็นอาจารย์ที่เคยสอนเขามาตั้งแต่ครั้งเขายังเป็นนิสิต เขาจึงไม่มีเหตุผลอะไรที่จะต้องกลัวคณบดี การสำรวจความเรียบร้อยของการแต่งกายเป็นสิ่งที่การรุดทำเป็นนิสัยจนเป็นที่ลือเลื่องของเพื่อนสนิทข้างสังเกตหลายคน การรุดไม่หวั่นไหวในคำล้อเลียนนั้น แต่กลับยิ้มรับมันอย่างเต็มใจ เขาเป็นคนที่กำลังทำสิ่งที่เขาเห็นว่าถูกต้อง และกล้าเผชิญกับผลของการกระทำนั้นโดยไม่แยะแสร

กับทรศนะของผู้อื่นที่อาจจะผิดแผกแตกต่างกับทรศนะของเขา

“เราเป็นคนไทย” เขาเคยอธิบายให้เพื่อนฟัง “และเป็นคนไทย บ้านนอกเสียด้วย ส่วนไอ้เครื่องแต่งตัวของเรานี้” เขาชี้ตั้งแต่คอลงไป จนถึงเท้า “เป็นเครื่องแต่งตัวฝรั่ง ยืมเขามาแต่งทั้งที่ก็ควรจะให้ มันถูกต้อง อย่างที่ฝรั่งเขาแต่งกัน ถ้าเราคิดหรือประดิษฐ์ของเราขึ้นมาเองก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง จะให้แหวกแนววิจิตรพิสดารหรือวิถิตารยัง ไปได้ คนที่คิดหรือประดิษฐ์อะไรขึ้นมาเองนั้นไม่มีวันที่จะถูกหาว่า เซยหรือเป็น แต่คนที่ลอกแบบเขามาผิดๆ นั่นซี”

การอุทิศความคิดคำนึงของเขาเมื่อแน่ใจในความเรียบร้อย ของเนื้อตัวของตน เขาเคาะบานประตูกระจกฝ้าบานนั้นเบาๆ และ เมื่อได้ยินเสียง “เชิญ” จึงผลักบานประตูนั้นแล้วก้าวเข้าไปในห้อง

“เชิญนั่งซีอาจารย์” คำเชิญของคณบดีทำให้การุณรู้สึกราวว่ามีอะไร บางอย่างที่ไม่ดีปกติ คณบดีเคยเรียกเขาว่า “คุณการุณ” หรือ “การุณ” เฉยๆ มาตั้งแต่เขายังเป็นนิสิต การเรียกด้วยตำแหน่งนั้นคณบดีมักจะ กระทำต่อหน้าผู้อื่นที่ไม่คุ้นเคยหรือเมื่อเรื่องที่จะพูดกับเขาเป็นราชการ ที่ไม่ต้องการความเป็นกันเองเท่านั้น ขณะนั้นในห้องมีแต่คณบดีกับ เขาเพียงสองต่อสอง การุณเดาเองว่าคณบดีกำลังจะพูดกับเขาเรื่อง ราชการ และในการพูดนั้นความเป็นกันเองจะมีน้อยหรือไม่เลย

“ผมทราบว่ามีเวลานี้” คณบดีเริ่มด้วยเสียงต่ำๆ ตาที่อยู่หลัง แว่นหนาเตอะคู่นั้นจ้องการุณเขม็ง “อาจารย์เข้าสอนแทนอาจารย์ พิจารณ์”

ประโยคนั้นไม่ใช่คำถาม แต่ก็คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และต้องการคำชี้แจง เพราะฉะนั้นการุณจึงชี้แจง

“ไม่ใช่สอนแทนหรอกครับอาจารย์” เขาพูดด้วยเสียงแสดง

ความนอบน้อม “อาจารย์ก็ทราบอยู่แล้วว่า วิชาทฤษฎีการเมืองไม่ใช่วิชาที่ผมถนัด พิจารณาเขาโทรศัพท์มาถึงผมบอกว่าครูที่ ก.พ.ยังไม่เสร็จ ขอให้ผมเข้าไปคุยกับนิสิตในระหว่างที่นิสิตคอยเขาอยู่ เท่านั้นเองครับ”

“แต่เรื่องที่อาจารย์ ‘คุย’ กับนิสิตก็เป็นเรื่องทฤษฎีการเมือง” คราวนี้น้ำเสียงของคณบดีบ่งการปรักปรำอย่างชัดเจน จนการรูดร่งรับความสงสัยไว้ไม่ได้ เขาบอกออกไปตรงๆ ว่า

“อาจารย์ครับ ผมคุยกับนิสิตในเรื่องทฤษฎีการเมืองโดยทั่วไป ถ้าหากว่ากระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่ใครยังไงละก็ อาจารย์กรุณาบอกให้ผมทราบด้วยเถาะครับ”

คณบดีถอดแว่นตาออกแล้วบรรจงขีดแว่นด้วยผ้าลัทธิลาดลี เหลืองเข้ม การรูดร่งรับตีว่า แว่นตาของคณบดีมิได้มีอันเป็นสกปรกหรือมีหมองขึ้นมาอย่างกะทันหัน การขีดแว่นของคณบดีแสดงว่าเจ้าของแว่นกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต และกำลังใช้ความคิดอย่างหนัก ผิดธรรมดา

“อาจารย์คุยกับนิสิตเรื่องมาร์กซิสต์และเลนินิยมด้วยใช่ไหม?”

การรูดไม่ตอบทันที เขาเข้าใจในขณะนั้นเองว่าคณบดีเชิญเขาไปพบด้วยเหตุใด แม้จะยังคาดมิได้ว่าการพบกับคณบดีจะลงเอยอย่างไร

“เราเริ่มด้วยเรื่องประชาธิปไตยและเผด็จการครับ” การรูดอธิบายชัดถ้อยชัดคำ “เมื่อถึงเรื่องเผด็จการ ผมก็อธิบายให้นิสิตฟังว่าเผด็จการมีหลายแบบ แบบที่มีผู้เผด็จการคนเดียวอย่างนาซีสต์ของฮิตเลอร์ก็มี เผด็จการโดยพรรคอย่างคอมมิวนิสต์ในรัสเซียและจีนก็มี ถึงตอนนั้นนิสิตคนหนึ่งขอให้ผมเล่าความเป็นมาของคอมมิวนิสต์ ผมจึงได้พูดถึงคำสอนของมาร์กซ์และเลนิน แต่ว่าอาจารย์ครับ ที่ผมพูด

ไม่เคยต่างพร้อยของคณะ และของมหาวิทยาลัย”

“อาจารย์ครับ” การุณสอดเข้าไปจนได้ “อาจารย์พูดยังกับว่า การพบปะระหว่างผมกับนิสิตเมื่อเช้าวันนี้ ทำความเสียหายให้แก่คณะ และมหาวิทยาลัย ทำให้คณะและมหาวิทยาลัยเสื่อมเสีย ก็ผมเรียน อาจารย์ไปแล้วว่า เราพูดกันถึงเรื่องอันตรายของลัทธิคอมมิวนิสต์”

“อาจารย์การุณครับ” คณบดีตัดบทอีกครึ่งหนึ่ง “ผมไม่ สงสัยเจตนาของอาจารย์เลย เรารู้จักกันมานานพอที่ผมจะทราบดี ว่า อาจารย์จะต้องไม่ยุ่งส่งเสริมนิสิตให้เลื่อมใสในลัทธิหรือระบอบ ที่จะเป็นอันตรายแก่บ้านเมือง แต่ว่าในขณะที่เดียวกันผมก็รู้และจำได้ ดีด้วยว่า อาจารย์มีวิธอบรมหรือมีวิธีสอนที่อาจจะเสียหาย เอ้อ ผม หมายความว่า อาจจะไปเปิดช่องให้ผู้ที่ไม่หวังดีฉวยโอกาสสร้างความ เสียหายให้แก่คณะและแก่มหาวิทยาลัยได้”

“ผมขอความกรุณาอาจารย์ชี้แจงให้ชัดเจนกว่านั้นครับ” การุณ รู้สึกอ่อนกว่าไปทั้งหน้า ความจริงเขาเข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้งแล้ว แต่เขา ต้องการให้คณบดียืนยันความเข้าใจนั้น

“คือว่า” คณบดีขยับกายอย่างอึดอัด “เราทราบดีว่า เวลา อาจารย์สอนหรือบรรยาย อาจารย์ชอบเปิดโอกาสให้นิสิตแสดง ความเห็น ผมไม่ได้ตำหนิอะไรครับ ว่าวิธีของอาจารย์เป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง การ ส่งเสริมให้นิสิตแสดงความคิดเห็นนั้นทำให้เกิดความคิดริเริ่ม เป็นการ กระตุ้นให้นิสิตได้ใช้สติปัญญา ซึ่งตามปกติถ้าไม่ได้รับการกระตุ้นจาก อาจารย์แกอาจจะเก็บงำมันเอาไว้โดยไม่มีโอกาสที่จะได้ใช้มันให้เป็น ประโยชน์ แต่ในบางกรณีบางกาลเทศะ วิธีกระตุ้นเช่นนั้นอาจจะเป็น โทษมากกว่าเป็นคุณ อย่างเช่นในกรณีนี้ ในการศึกษาเรื่องการเมืองซึ่ง ผมได้บอกแล้วว่า กำลังเป็นเรื่องที่รัฐบาลถือว่าเห็นซึที่ผลประโยชน์

การกระตุ้นให้นิสิตแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางแบบที่อาจารย์ชอบกระทำ อาจจะไปสู่การฉวยโอกาสวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในทางเสียหาย นิสิตซึ่งยังมีความรู้ในเรื่องลัทธิการเมืองน้อยอาจจะนิยมชมชอบหรือเห็นดีเห็นงามไปกับคำสอนที่เป็นอันตราย อย่างมาร์กซิสต์ และเลนินนิสต์ การศึกษาเรื่องลัทธิการเมืองจึงควรกระทำโดยมีขอบเขตจำกัด ภายใต้การแนะนำดูแลของอาจารย์ที่มีประสบการณ์”

“อาจารย์ครับ” การุณเรียก ประโยคที่ตามมาทั้งหมดเป็นสิ่งที่คนปกติมิได้คาดหมายว่าจะได้ยินจากปากของผู้ที่เคยเป็นศิษย์ในอดีตและเป็นผู้โต้แย้งข้อปัญหาในปัจจุบัน “ผมต้องขอประทานโทษที่จะต้องเรียนตรงๆ ว่า ที่อาจารย์กรุณาชี้แจงมาทั้งหมดนั้น ผมไม่เห็นด้วย ผมเห็นว่า นิสิตของเราส่วนใหญ่หรือทั้งหมด ถึงแม้อายุโดยเฉลี่ยอาจจะน้อย แต่ก็มีระดับการศึกษาสูง สูงกว่าคนไทยทั่วประเทศ การให้การศึกษาแก่นิสิตต่างกับการสอนเด็กชั้นประถมหรือมัธยม นิสิตรู้จักใช้เหตุผลด้วยตัวเองพอสมควร ผมคิดว่าเราควรจะปล่อยให้เขาใช้เหตุผลโดยเสรี อาจารย์ควรจะ ‘แนะนำดูแล’ ให้น้อยลงเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ผู้ที่ควรจะถูกจำกัดบทบาทนั้น ผมเห็นว่าควรจะเป็นอาจารย์เองครับ ไม่ใช่ นิสิต”

“ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ต้องมาเรียนมหาวิทยาลัย” เสียงของคนปกติแสดงความไม่เป็นมิตรหรือไม่สบอารมณ์อย่างชัดเจน

“จำเป็นครับ จำเป็น” การุณแย้ง “มหาวิทยาลัยเป็นที่ชุมนุมของบุคคลและวัตถุที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตซึ่งถ้าไม่มีเสียแล้ว นิสิตอาจหาได้เองด้วยความลำบากหรืออย่างเปะปะ บุคคลที่ว่าเป็นนี้คืออาจารย์และวัตถุก็คือตำรา หนังสือ ห้องสมุด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเป็นที่พบปะและร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิสิต ซึ่งถ้าแม้จะไม่ได้

อยู่ในหลักสูตรและไม่มีคะแนนให้ แต่ก็สำคัญ เพราะมันทำให้นิสิต
ได้ศึกษาร่วมกันในเรื่องกับคนรุ่นราวคราวเดียวกันที่ต่อไปใน
อนาคตจะกลายเป็นมิตร หรือศัตรูของตน”

“เพราะฉะนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรที่จะเผยแพร่ลัทธิ
คอมมิวนิสต์โดยเสรี” เสียงของคณบดีเต็มไปด้วยความประชดประชัน

“ไม่ใช่ครับอาจารย์” การอุทธรณ์พยายามให้น้ำเสียงของตนนุ่มนวล
ที่สุด “ผมหมายความว่า เราควรเปิดโอกาสให้นิสิตศึกษาให้มากที่สุด
เท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะ ในเรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น เมื่อเรารู้ว่าเป็น
ลัทธิที่เป็นอันตรายต่อมนุษยชาติ เราก็ควรจะสนับสนุนเปิดโอกาส
ให้เขาศึกษามันให้ถึงแก่น ศึกษาจนเห็นความบกพร่องของลัทธิวัตถุ
นิยมโตอะเล็กติก ซึ่งเป็นรากฐานของคอมมิวนิสต์ แล้วก็ศึกษาให้เห็น
ความไม่สมเหตุผลของมาร์กซิสต์ และศึกษาต่อไปจนเห็นจนเข้าใจ
ว่าคำสอนของเลนินที่คอมมิวนิสต์ทั่วโลกยึดเป็นคัมภีร์อยู่ในปัจจุบัน
นี้ ที่จริง เป็นลัทธิหนึ่งที่เกิดไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับคำสอนของเฮเกล
หรือของมาร์กซ์เลย ไม่มีเฮเกลหรือมาร์กซ์ เลนินก็เขียนคัมภีร์ของ
ตนเองได้ ความจริงเลนินก็คือคู่มือการยึดอำนาจการปกครอง คู่มือ
เผด็จการโดยไม่มีเงื่อนไขเวลานั้นเอง”

“ผมได้ปริญญาโททางรัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย
ก่อนที่จะได้พีเอชดีจากมิชิแกนนะครับ อาจารย์” คณบดีกระแทกเสียง
ท้ายประโยค “เพราะฉะนั้นอาจารย์ไม่จำเป็นต้องเลิกเซอร์เรื่องทฤษฎี
คอมมิวนิสต์ให้ผมฟังอีกก็ได้ เฮเกล มาร์กซ์ และเลนินจะสอนว่ายังไง
เป็นอีกเรื่องหนึ่งนอกประเด็น ประเด็นคือ เราควรจะสอนนิสิตอย่างไร
และเพียงไหน ในฐานะที่เราเป็นผู้รู้เรื่องคอมมิวนิสต์ดีกว่าเขา ผมเห็น
ว่าเราจะต้องเป็นผู้กำหนดขอบเขตของการศึกษาของนิสิต ไม่ใช่ปล่อยให้

ให้เขาเรียนตามยถากรรม”

“เราอาจจะกำหนดหลักสูตรได้” การุณแย้ง “แต่ผมแลไม่เห็นว่าจะกำหนด ‘ขอบเขตของการศึกษา’ ได้ยังไง หนังสือในห้องสมุดและที่วางขายตามร้านหนังสือนอกมหาวิทยาลัย ถ้านิสิตสนใจเสียอย่างหนึ่ง เขาก็มีเสรีภาพและมีสิทธิที่จะอ่านที่จะศึกษาได้ โดยไม่มีใครสามารถจะจำกัดได้”

“พฤติการณ์นอกมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่เราไม่รู้ไม่ได้” คณบดีโต้อย่างไม่ลดละ “แต่เรื่องภายในคณะภายในมหาวิทยาลัย เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของเรา และเราจะปล่อยให้ไปตามบุญตามกรรมไม่ได้”

“อาจารย์จะทำยังไงกับนิสิตครับ?” การุณถามด้วยความสนเท่ห์จริงๆ

“เรากำลังทำอยู่แล้ว ประการแรก เรากำหนดตัวอาจารย์ผู้ที่จะสอนวิชาทฤษฎีการเมืองไว้แน่นอนไม่ใช่สักแต่ใครๆ ก็สอนได้ ประการที่สอง การใช้ตำรา หนังสือ เอกสารที่จะต้องศึกษาประกอบคำบรรยาย เราเป็นผู้กำหนดและควบคุม นิสิตจะขอยืมหรือขอศึกษาจากห้องสมุดโดยเสรีไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นที่ห้องสมุดคณะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หรือห้องสมุดภายนอก การศึกษาจากกระทำได้แต่เฉพาะเอกสารและตำราที่เราคัดเลือกหรือกำหนดให้เท่านั้น ห้องสมุดภายนอก รวมทั้งหอสมุดแห่งชาติ ได้รับการขอร้องจากเราและจากกรมประมวลาชการแผ่นดิน”

“กรมประมวลาชการแผ่นดิน!” การุณอุทานเพราะคาดไม่ถึงว่าจะได้ยินชื่อของหน่วยงานราชการสำคัญหน่วยนั้น “กรมประมวลาฯ เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ได้ยังไงครับอาจารย์”

“คุณอาจจะลืมไป” มีรอยยิ้มอยู่ในหน้าของคุณบตีแต่มันแสดงความเย้ยหยันว่า “เรื่องที่เรากำลังพูดกันอยู่นี้ เป็นเรื่องสำคัญที่สุดเกี่ยวกับความอยู่รอดของเมืองไทยโดยตรง”

“อาจารย์ครับ เรากำลังพูดกันถึงเรื่องการศึกษา การให้ความรู้แก่นิสิตซึ่งต่อไปภายหน้าจะต้องเป็นผู้กำหนดชะตากรรมของบ้านเมือง ผมเองเห็นว่ามหาวิทยาลัยและคณะควรจะเป็นผู้วางกรอบไว้แต่เพียงหลวมๆ และช่วยประคองนิสิตในการศึกษาของเขาเท่านั้น เพราะเขาโตแล้ว เขาเดินเองได้แล้ว บางคนเขาไม่ต้องการเราเสียด้วยซ้ำไป บางมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรทางไปรษณีย์”

“แต่ผมเห็นว่า” คุณบตีขี้ดขึ้นอย่างจริงจัง “กรอบของเราจะต้องวางไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน นิสิตอาจจะโตแล้ว แต่ก็ยังไม่โตพอถึงกับจะเดินเองแต่ลำพังได้ ถ้าปล่อยย้ให้เดินเองอาจจะหกล้มเป็นอันตราย ใครที่เขานึกว่าเขาโตพอและไม่ต้องการก็ปล่อยย้ให้เขาออกไปหาที่เรียนทางไปรษณีย์ซี!”

“อาจารย์ครับ” การุณถอนหายใจโดยแรง “ที่จริงทั้งหมดนี้เป็นเพราะผมเข้าไปสอนแทนพิจารณาเขาเพียงชั่วโหม่งเดียวก่อนเท่านั้น ถ้าหากว่านโยบายเกี่ยวกับการสอนวิชาทฤษฎีการเมืองของอาจารย์เป็นยังงั้น ก็สุดแต่อาจารย์เถอะครับ”

“เดี๋ยวก่อน” คุณบตียกมือห้ามเมื่อเห็นการุณขยับตัวจะลุกจากเก้าอี้ “เข้าใจให้ถูกต้องเสียก่อนนะอาจารย์การุณ นั่นคือนโยบายของคุณบตีคุณะนี่เกี่ยวกับการสอนทฤษฎี ไม่ใช่เฉพาะวิชาทฤษฎีการเมือง เพราะฉะนั้น จึงผูกพันอาจารย์ทุกคน ไม่ใช่เฉพาะอาจารย์พิจารณา”

การุณลุกขึ้นยืนช้าๆ เสียงตอบของเขาชัดถ้อยชัดคำ

“อาจารย์ครับ อาจารย์สอนผมมาตั้งแต่ผมเป็นเฟรชแมน เป็น

นิสิตปีหนึ่ง ตอนผมได้ทุนไปเรียนปริญญาโทเมืองนอก อาจารย์ก็เป็น ผู้ที่สนับสนุนให้ผมได้รับทุน อาจารย์ก็เป็นผู้ให้ความรู้และโอกาสที่ จะก้าวหน้าและสร้างตัวแก่ผม ในฐานะนั้น ผมเคารพและระลึกถึง พระคุณของอาจารย์เสมอ”

“แต่ในเรื่องที่เรากำลังโต้เถียงกันอยู่นี้ ผมจำเป็นที่จะต้องเห็น แแย้งกับอาจารย์ด้วยเหตุผลเดียวซึ่งเป็นเหตุผลที่ง่ายที่สุด นั่นก็คือ ผมมีความรู้มาถึงเพียงนี้และสามารถใช้ความรู้สร้างฐานะและชื่อเสียง ให้แก่ตัวเองมาได้เช่นนี้ ก็เพราะเสรีภาพในการแสวงหาความรู้ ซึ่งอาจารย์นั่นเองเป็นผู้หนึ่งที่ได้ให้แก่ผม ประสบการณ์และข้อเท็จจริง เป็นเครื่องยืนยัน”

“วิธีสอนในสมัยที่คุณเป็นนิสิตต่างกับในสมัยนี้จะอาจารย์ คณบดีกล่าวเน้นทุกถ้อยคำ “สถานการณ์บ้านเมืองก็ผิดกับเดี๋ยวนี้”

“แต่ผมเชื่อว่าในสถานการณ์ปัจจุบันนี้” การดูไม่ยอมจำนน “ในขณะนี้ เมืองไทยกำลังถูกคุกคามอยู่โดยการแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ลัทธิเผด็จการโดยพรรค การต่อสู้ด้วยเสรีภาพเป็นการใช้อาวุธที่ คักดีลัทธิที่สุด วิธีของอาจารย์นั้น ขอประทานโทษเถอะครับ เป็นการ ต่อสู้ด้วยการปิดหูปิดตานิสิต ลิดรอนสิทธิและเสรีภาพ เป็นวิธี เดียวกันกับที่รัฐบาลโซเวียตและรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์กำลังใช้กับ ประชาชนและปัญญาชนของเขาอยู่ อาจารย์คิดว่าสมควรหรือครับ?”

“ผมเห็นว่าสมควร และเห็นมานานแล้ว” เสียงของคณบดีเย็น เยือก

“ถ้าอย่างนั้น ผมก็จะให้มหาวิทยาลัยตัดสิน” เสียงของการดูเย็น เยือกไม่แพ้กัน

การดูรู้ตั้งแต่พื้นสำนักงานของคณบดีออกมาว่า เขาไม่มีทาง

ที่จะเป็นฝ่ายชนะในการพิพาทครั้งนี้ ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยไทยและมหาบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยต่างประเทศ แต่ผลการศึกษาจากสถาบันทั้งสองนั้นก็มิได้ล้าหน้าไปเสียจนบดบังมิให้การอุทธรณ์ในสภาวะอันแท้จริงของสังคมราชการไทยเมื่อใกล้จะสิ้นพุทธศตวรรษที่ 25 การรู้ดีว่า คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั้นแบ่งออกเป็นสองพวก พวกหนึ่งประกอบด้วยอาจารย์รุ่นใหม่ซึ่งเพิ่งสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาอย่างเขา และเพิ่งจะเริ่มชีวิตอาจารย์ อีกพวกหนึ่งแม้จะเป็นอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศเช่นเดียวกัน แต่ก็เป็อดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยในอังกฤษและยุโรป ซึ่งมักจะไม่ใช่ถือหรือมิฉะนั้นก็ดูหมิ่นดูแคลนผู้สำเร็จการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา ว่าเป็นผู้มีความรู้ต่ำกว่าและทำปริญญาย่างสูงเอาเผากิน แต่ที่สำคัญกว่านั้นก็คืออาจารย์พวกหลังนี้อยู่ในตำแหน่งทางราชการมานานกว่า จึงดำรงตำแหน่งทางราชการมานานกว่า จึงดำรงตำแหน่งทางบริหารของมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลเหนือการดำเนินงาน โดยเฉพาะการพิจารณาบำเหน็จความชอบในมหาวิทยาลัยและเป็นที่เกรงกลัวหรือเกรงใจของอาจารย์ด้วยกันเองที่อาวุโสต่ำกว่า ในการพิพาทกับคณบดีของเขาเอง บันทึกประจำวันของเขาได้รับการพิจารณาอย่างรวบรัดในที่ประชุมคณบดี ซึ่งมีอธิการบดีของมหาวิทยาลัยเป็นประธาน แม้จะเป็นการประชุมที่ปกปิด แต่ในที่สุด การุณก็ทราบจากคณบดีของเขาว่าในการประชุมนั้น ผู้ที่อภิปรายแสดงความเห็นมากที่สุดคือ คณบดีของเขาเอง ผู้ที่ซักถามบ้างแต่ไม่มีการท้วงติง ส่วนใหญ่ไม่พูดเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องนอกคณะของตนและในที่สุดอธิการบดีก็ชี้ขาดว่า เป็นอำนาจของคณบดีที่จะกำหนด “แนวทาง” ในการบรรยายของอาจารย์

ในคณะของตน

เมื่อได้รับทราบการชี้ขาดของอธิการบดีแล้ว การุณเตรียมที่จะยื่นอุทธรณ์ต่อกระทรวงศึกษาธิการ แต่แล้วเขาก็เปลี่ยนใจเพราะรู้ว่าผลของการอุทธรณ์จะเป็นอย่างไร คณะบดีของเขายู่ในตำแหน่งและในราชการมาหลายปี เป็น “นักวิชาการ” ที่มีชื่อเสียงของประเทศ มีตำแหน่งพิเศษอยู่ในหน่วยราชการอื่นๆ หลายหน่วย รวมทั้งในกระทรวงศึกษาธิการด้วย อุทธรณ์ของเขาคงจะได้รับการพิจารณาในทำนองเดียวกันกับที่บัณฑิตของเขาได้รับการพิจารณาจากมหาวิทยาลัย เขาคงจะเป็นฝ่ายปราชัยเช่นเคย

การุณไม่हारหรือปรับทุกข์กับผู้ใด เป็นนิสัยของเขาที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์แต่ลำพัง และอาจจะเป็นลักษณะของคนหนุ่มที่เพิ่งจากพื้นเบญจเพสด้วย จะอย่างไรก็ตาม เขาใช้เวลาใคร่ครวญหรือดั่งแค้นอยู่เพียง 2-3 วัน แล้วก็ยื่นหนังสือต่อคณะบดีขอลาออกจากตำแหน่ง “อาจารย์โท” ของคณะและมหาวิทยาลัยนั้น

หลังจากนั้นอีกประมาณสองสัปดาห์เขาก็กลายเป็นนายการุณ อติตอาจารย์มหาวิทยาลัยคนว่างงาน

2

การุณมีได้กลายเป็นคนไร้งานแต่เพียงอย่างเดียว หลังการลาออกจากตำแหน่งอาจารย์มหาวิทยาลัยในปีนั้น เขากลายเป็นคนไร้รักไปด้วย อย่างน้อยก็ชั่วคราว

สัมพันธภาพระหว่างเขากับอุษา อาจารย์สาวร่วมคณะแน่นแฟ้นและรักรึ๊งที่สุดในขณะที่ทั้งคู่กำลังศึกษาอยู่ในสหรัฐอเมริกา ความจริงการุณพบและรู้จักหล่อนตั้งแต่เขาและหล่อนเป็นนิสิตต่างคณะแต่มหาวิทยาลัยเดียวกันอยู่ในเมืองไทย ก่อนที่ทั้งสองคนจะเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ แต่เขาและหล่อนมิได้สนิทสนมกันเป็นพิเศษในระยะนั้น ประการแรกเพราะอุษาเป็นลูกสาวคนสุดท้ายของเศรษฐีลูกจีนคนหนึ่ง ทั้งหล่อนและบิดา (หล่อนเรียกบิดาว่า “ปะป๊า”) ไม่ประทับใจในความสามารถทางกีฬาของเขา แต่สนใจในความมั่งคั่งของนิสิตชายคนอื่น ๆ มากกว่า ประการที่สองเพราะการุณไม่ชอบผู้หญิงผิวขาวตาชั้นเดียวอย่างอุษา เขาชอบผู้หญิงผิวคล้ำ ตาคม และสองชั้น ซึ่งมีอยู่มิใช่น้อยในมหาวิทยาลัยสมัยที่เขาเป็นนิสิต และเขาพยายามทอดสนิทด้วยทุกคน จนกระทั่งเขาเองกลายเป็นฝ่ายที่

ตัดสินใจไม่ได้ว่า คนไหนควรจะเป็นคนรักของเธอ

การเดินทางไปพำนักและศึกษาในอเมริกาทำให้อุษาและเขาใกล้ชิดกันโดยที่แต่ละฝ่ายมิได้ตั้งใจ นครนิวยอร์กในสมัยนั้นมีคนไทยพำนักอยู่เพียงประมาณ 20 คน ฉะนั้นจึงรู้จักกันและกันดี ถึงแม้ว่าอุษาจะศึกษาทำปริญญาโททางการบริหารธุรกิจอยู่ที่มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ต่างโรงเรียนกันกับการุณซึ่งทำปริญญาโททางสังคมวิทยาอยู่ที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบียก็ตาม และความเป็นเพื่อนร่วมมหาวิทยาลัยในเมืองไทยในอดีตทำให้หนุ่มสาวทั้งคู่สนิทสนมกันโดยรวดเร็ว จนในที่สุด เมื่อศึกษาสำเร็จและได้รับปริญญาโทในเวลาไล่เลี่ยกัน และอุษาจะเดินทางกลับเมืองไทย การุณก็ยอมรับว่าเขาอาจจะมีภรรยาเป็นหญิงเชื้อจีน ผิวขาวตาชั้นเดียว (ซึ่งเป็นลูกเศรษฐี) ได้ การุณเปลี่ยนใจและเปลี่ยนแผนชีวิตอย่างกะทันหัน ไม่ยอมรับทุนเพื่อศึกษาต่อในชั้นปริญญาเอก และเดินทางกลับเมืองไทยพร้อมกับอุษาในเที่ยวบินเดียวกัน

แต่เมื่อเขาได้บอกล่วงหน้าได้ตัดสินใจที่จะลาออกจากตำแหน่งอาจารย์มหาวิทยาลัย การุณก็แลเห็นความไม่กระตือรือร้นของอุษาอย่างชัดเจน อันเป็นอาการที่เขาเคยสงสัยแต่ไม่เคยแน่ใจจนกระทั่งในบัดนั้น

“ออกจากมหาวิทยาลัยแล้วคุณจะไปทำอะไร?” อุษาถามเขา ในขณะที่พิณิจดูเล็บมือของตนเองราวกับว่าเป็นของประหลาดที่ไม่เคยพบมาก่อน

“ผมยังไม่รู้เลย” การุณบอกตามตรง “บางทีผมอาจจะกลับไปทำปริญญาเอกที่อเมริกา”

“เหอะคะ?” เมื่อหล่อนถามสั้นๆ เช่นนั้น การุณก็แน่ใจว่า สิ่ง

ที่เขานี้กว่าเป็นความรักของหล่อนและเขาถึงอวสานแล้ว

“แต่ถ้าหากว่าจะไป” เขาบรรจงแต่งประโยคนั้น “ผมก็คิดว่าเราควรจะแต่งงานกันเสียก่อน”

ประโยคนั้นได้ผลดังที่เขาคาด อุษาเงยหน้าขึ้นโดยเร็ว ตาที่เล็กเรียวยาวเบิกกว้างและเห็นแววของความตระหนกอย่างชัดเจน

“แต่งงาน!” เสียงของหล่อนแหลม “ทำไมคะ? ทำไมเราจึงจะต้องแต่งงานกันก่อนที่คุณจะไป?”

“อ้าว!” การรุดพยายามทำให้หงัสน้ำเสียงและสีหน้าของเขาแสดงความผิดหวัง “ก็เราไม่ได้รักกันดอกกรี? และถ้าเรารักกัน รักกันมานานและรักกันมากยั้งี้ ทำไมเราจะแต่งงานกันไม่ได้? ที่จริงเราควรแต่งงานกันได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผมจะไปอเมริกาหรือไม่ไปจริงไหม?”

“การรุดคะ” อุษาเฝ้าริมฝีปากก่อนพูด และขณะที่พูดการรุดสังเกตเห็นว่าอาจารย์สาวกำมือทั้งสองข้างแน่นตลอดเวลา “ฉันไม่เถียงหรอกว่าเรารักกันมานาน แต่ในระยะหลังๆ มานี้ ฉันไม่แน่ใจนักว่า เรารักกันมากเพียงไหน อย่าเข้าใจฉันผิดนะ ฉันไม่ได้นอกใจคุณ ยัง ยังไม่มีผู้ชายคนอื่นใดที่ไหนเลยที่เข้ามา เอ้อ แทรกกลางระหว่างคุณกับฉัน สำหรับฉัน คุณยังเป็นผู้ชายที่มีคุณสมบัติมากที่สุด แต่ว่ามันอาจจะเป็นเพราะการกลับมาเมืองไทย การกลับมาอยู่ใกล้ญาติมิตร ความรู้สึกของฉันจึงเปลี่ยนแปลงไป คุณเข้าใจไหมคะ? การรุด เวลาที่ฉันรู้สึกคล้ายๆ กับว่าคุณเป็นเพื่อนหรือพี่ชายมากกว่าเป็นคนรัก”

“เออละ” การรุดว่าพลงยกมือห้าม เขาอยากจะทำแต่ก็เหลือฝืน “ไม่ต้องพูดต่อไปอีกแล้ว ผมเข้าใจดี ขอโทษด้วยที่ผมหลอกคุณ ที่ว่าเราควรแต่งงานกันก่อนผมไปอเมริกาละ ความจริงผมตั้งใจจะ

มาบอกคุณว่า ผมสังเกตเห็นมานานและรู้สึกมานานแล้วว่า ความสัมพันธ์
ระหว่างคุณกับผมมันเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยที่เราอยู่นิวออร์ก และ
ก็เหมือนกันนั่นแหละ ผมรู้สึกว่าคุณเป็นน้องสาวมากกว่าคนรัก”

การุณชะงักเพราะเพิ่งเห็นในขณะนั้นว่าอุษากำลังร้องไห้ เขา
ก็เช่นเดียวกับชายหนุ่มโดยทั่วไป รู้สึกหวั่นไหวเมื่อเห็นน้ำตาของผู้
หญิงสาว

“คุณ คุณพูดจริงๆ นะคะ การุณ” อุษาว่าพาลงซบหน้าตา และ
เมื่อได้รับคำยืนยันจากการุณ หล่อนก็ตรงเข้ามาจูบเขา เป็นการจูบ
ครั้งสุดท้ายของหล่อนสำหรับการุณ และที่ต่างกับการจูบครั้งก่อนๆ
ก็คือ หล่อนจูบเขาที่แก้ม ไม่ได้จูบปากอย่างที่เคยกระทำ

ค่าวันนั้น การุณรับประทานอาหารแล้วก็เกิดความรู้สึกแปลก
เปลี่ยนขึ้นอย่างรุนแรงอีกครั้งหนึ่ง เขารู้ดีว่าต้นเหตุของความรู้สึกนั้น
คือความเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้นที่กำลังเกิดแก่ตนเอง เป็นคืนแรกที่เขา
รับประทานอาหารที่บ้านคนเดียวโดยไม่มีอุษา และเป็นอีกคืนหนึ่ง
ที่เขาไม่ต้องเตรียมตัวสำหรับการสอนในวันต่อไป แทนที่จะรู้สึกโล่ง
ใจ การุณกลับรู้สึกกว้างเปล่าและแล้วก็อ้างว้าง อติตอาจารย์หนุ่มออก
จากบ้านโดยยังไม่รู้จุดหมายปลายทางในขั้นแรก ครั้นแล้วโดยไม่มี
และไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ การุณเรียกรถแท็กซี่คันหนึ่งและบอกคน
ขับให้ไปส่งเขาที่ “ซากูระ” ซึ่งเป็นไนต์คลับมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในย่าน
บางรักในสมัยนั้น

การุณก้าวเข้าไปในไนต์คลับแห่งนั้นด้วยความเลือนลอย เขา
เคยไปเที่ยวที่นั่นมาก่อนแล้วครั้งหนึ่งกับเพื่อนสนิทเก่าบางคน และจำ
ได้ว่าไนต์คลับแห่งนั้นไม่มีสิ่งใดที่พอจะถือเป็นข้ออ้างให้ใช้ข้อดอกไม้
ญี่ปุ่นอันงดงามพันธุ่นั้น แต่ในคืนนั้นการุณไม่แยแสว่ามันจะใช้ชื่อ

อะไร เขาเพียงแต่ต้องการสถานที่สักแห่งหนึ่งที่จะจัดความรู้สึกกว้าง
เปล่า ซึ่งกำลังครอบงำเขาอยู่ในขณะนั้น เท่านั้น

เกือบจะในทันทีที่เขานั่งลง หญิงคนหนึ่งก็นั่งลงบนเก้าอี้ตัว
ที่อยู่ใกล้เขาที่สุด แม่หล่อนจะนั่งลงจนชิดเขาเช่นนั้น แต่ความมืด
ภายในโถงคลับแห่งนั้นก็ทำให้ยากที่การุณจะจะได้เห็นว่าหล่อนสาว
เพียงใดหรือสวยเพียงใด การุณได้กลิ่นน้ำอบฝรั่งหอมฉุยคละกับกลิ่น
เครื่องแต่งหน้าและลิปสติก ซึ่งตามปกติเป็นสิ่งที่เขาไม่ชื่นชมเลย แต่
ในภาวะเช่นในคืนนั้น ดูเหมือนมันจะประจักษ์ตัวเองลงในความว่างเปล่า
ที่เขาเริ่มจะชิงชิงได้อย่างเหมาะสม

หล่อนถามเขาว่าจะดื่มอะไร เขาตอบว่าต้องการเบียร์ขวดหนึ่ง
เมื่อหันไปสั่งเบียร์ให้เขาแล้ว หล่อนถามอย่างสุภาพว่าต้องการจะให้
หล่อนนั่งเป็นเพื่อนที่โต๊ะนั้นหรือไม่ การุณตอบรับโดยแทบจะไม่เสีย
เวลาพิจารณาข้อเสนออันนั้นเลย

เมื่อเบียร์ขวดที่สองใกล้จะหมด เขาและหล่อนแต้มน้ำกันไปแล้ว
หลายเพลง การุณจึงตระหนักในที่สุดว่า พาร์ตเนอร์ของเขาเป็นหญิง
ที่ค่อนข้างจะสวย ผิวของหล่อนค่อนข้างคล้ำ ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผล
ที่หล่อนใช้เครื่องแต่งหน้าค่อนข้างจะหนัก ตาของหล่อนสองชั้น ที่
ทำความประหลาดใจให้แก่การุณอีกอย่างหนึ่งก็คือ หล่อนเคลื่อนไหว
คล่องแคล่วปราดเปรียว และทุกส่วนของร่างกายของหล่อนที่เขา
สัมผัสนั้นอวบและตึง แสดงว่าได้รับการเอาใจใส่บริหารโดยถูกต้อง
และสม่ำเสมอ

ขณะที่จินตนาการของการุณเริ่มจะกระเจิดกระเจิงอยู่บนฟลอร์
ลีลาคนนั้นเอง การุณก็ถูกสะกิดด้วยมือของใครคนหนึ่งอย่างแรงจน
เกือบหยาบคาย อดีตอาจารย์หนุ่มหันไปทางเจ้าของมือด้วยความ

ประหลาดใจ ความประหลาดใจของอดีตอาจารย์หนุ่มที่ขึ้นเมื่อเห็น
ว่า ชายผู้ที่สะกิดเขาอย่างไรรึมารยาทนั้นแต่งเครื่องแบบตำรวจ การดู
ชะงักทำให้เสียจังหวะการเต้นรำ แต่หญิงสาวคู่เต้นคงก้าวต่อไปตาม
จังหวะเพลงร้องบอกเขาว่า

“อย่าไปสนใจกับเขาเลยคะ เต้นรำกันต่อไปดีกว่า”

การดูยังไม่ทันตัดสินใจจะอย่างไร ชายในเครื่องแบบตำรวจ
ก็คว้าข้อมือหญิงสาวผู้เป็นคู่เต้นรำของเขาแล้วพยายามจะลากหรือจุด
หล่อนออกจากเวที ความพยายามของเขาไม่สำเร็จเพราะพาร์ตเนอร์
สาวผู้นั้นไม่ยินยอม หล่อนกระซอกข้อมือกลับและพยายามสะบัดให้
หลุดพ้นจากการเกาะกลุ่มของเขา และเนื่องจากหล่อนเป็นหญิงสาวที่
แข็งแรง ชายในเครื่องแบบตำรวจผู้นั้นจึงกลับเป็นฝ่ายถูกตรึงอยู่กับ
ที่ โดยมีข้อมือของทั้งสองคนขั้วไขว่อยู่ไปมา

“ปล่อยขึ้นเดี๋ยวนี้!” เสียงของพาร์ตเนอร์สาวผู้นั้นแหลมและ
ดังแทรกเสียงเพลง “ถ้าไม่ปล่อยมีเรื่องนะ จะบอกให้!”

“เรื่อง” ที่เกิดขึ้นนั้นเกินกว่าที่การุณคาดหมาย ชายหนุ่มใน
เครื่องแบบตำรวจซึ่งบัดนี้การุณแลเห็นชัดว่าเป็นอินทราของเขามี
เครื่องหมายยศนายพันตำรวจตรีประดับอยู่ ปล่อยมือหล่อนตามคำสั่ง
แต่ในชั่ววินาทีต่อมา เขาเงื้อมือขวาขึ้นสูงแล้วตบลงบนแก้มซ้ายของ
หล่อนดังขาด ความแรงของการตบทำให้หญิงสาวซวนเซไปก้าวหนึ่ง

การุณไม่ได้ยินเสียงใดๆ ลอดออกจากปากของหล่อน แต่เขา
ก็ได้คอยดูปฏิกิริยาของหล่อนต่อไปอีก เขาสืบเท้าเข้าไปตรงกลาง
ระหว่างหล่อนและผู้ที่เขาเชื่อว่าเป็นนายพันตำรวจตรีผู้นั้นและได้ยินเสียง
เหมือนคำรามของผู้ที่เขาประจันหน้าอยู่

“ถอยออกไป อย่าเสือก!”

เกือบจะไม่ทันสิ้นเสียง คนในเครื่องบินนายตำรวจผู้นั้น
กำหมัดและชกตรงมาที่หน้าของอดีตอาจารย์หนุ่มอย่างไม่อ้อมแอ้ง

กีฬาที่การุณถนัดและเคยเล่นมาตั้งแต่ครั้งเป็นนักเรียนมัธยม
และนิสิตมหาวิทยาลัยนั่นคือ รักบี้ฟุตบอล การุณเกลียดมวยทุกชนิด
รวมทั้งยิวยิตสุและกระบี่กระบอง แต่รักนี้ฟุตบอลสอนให้การุณเป็น
คนว่องไว เพราะฉะนั้น หมัดของฝ่ายตรงกันข้ามจึงพลาดจากหน้า
ของเขาและข้ามไหล่ไป เจ้าของหมัดถลามาข้างหน้าจนวนร่างชิดกับร่าง
ของการุณ แทนที่จะตอบโต้อย่างคนที่ถนัดในการต่อสู้ การุณกลับ
ยันหน้าอกอีกฝ่ายหนึ่งไว้ด้วยมือแล้วร้องห้ามว่า

“อย่า อย่าให้มีเรื่องกันเลยครับ”

คำขอของเขาไม่มีประโยชน์ ชายหนุ่มในเครื่องบินนายพัน
ตำรวจตรีชกอีกหมัดหนึ่ง เขาชกอย่างคนเป็นมวย และจากระยะ
ประชิด สุขขวาของเขากระทบใบหน้าด้านซ้ายของการุณอย่างจัง
การุณเซไปตามแรงหมัดและรู้สึกขาไปทั่วศีรษะ เขาไม่รู้วิธีปิดป้อง
และไม่ได้คิดจะปิดป้อง และถึงหากจะคิดก็คงไร้ผล เพราะในขณะนั้น
เองเขาก็ถูกใครอีกคนหนึ่งหรือสองคนยึดแขนของเขาไว้อย่างมั่นคง
การุณหันกลับไปเพื่อจะประท้วง เขาเห็นว่าผู้ที่ควรจะถูกยึดแขนนั้น
คือชายหนุ่มในเครื่องบินนายตำรวจผู้ที่กำลังเป็นฝ่ายทำร้ายเขาต่าง
หาก ยังไม่ทันที่จะประท้วง การุณก็ถูกชกอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้หมัด
อันหนักและแรงกระแทกปลุงที่ท้องของเขา อดีตอาจารย์หนุ่มตัวอ
ลงและรู้สึกถูกเสียดอย่างสุดที่จะทนได้ การุณยกมือขึ้นปิดปากพลง
พยายามระงับความต้องการที่จะอาเจียน

ขณะนั้นเอง ไฟฟ้าภายในไนต์คลับนั้นก็สว่างจ้าขึ้น ชายหนุ่ม
ในเครื่องบินนายพันตำรวจตรีกระโดดเข้ามาใกล้ สีหน้าบอกชัดว่า

มุ่งจะสังหารการุณให้ได้ ซึ่งไม่จำเป็นเลย เพราะขณะนั้นผู้หนึ่งซึ่งช่วย ยึดแขนของการุณไว้ช่วยสนองเจตนาของเขาโดยใช้เข่ากระแทกซ้ำลง ที่ท้องน้อยของการุณ แรงกระแทกทำให้การุณทรุดลงคุกเข่าอยู่กับพื้น อาหารและเครื่องดื่มที่เพิ่งจะบริโภคนั้นเข้าไปทะลักกลับออกมาทั้งทาง ปากและจมูก การุณขำเลียงดูผู้พิชิตเขาก่อนจะสิ้นสติ และแลเห็นเขา ปราดเข้ามาในอาการของนักฟุตบอลที่กำลังจะเตะลูก

เมื่อรู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่งนั้นการุณพบตัวเองนั่งครึ่งนอนอยู่บน ตักของใครคนหนึ่ง เมื่อตาของเขาพร่ามัวลง เขาก็เห็นว่าใครคน นั้นเป็นชายอายุไม่เกิน 40 ปี รูปร่างผอม ผิวเหลืองซีด ไม่สวมเสื้อ ผอมยาว แก้มตอ และไว้หนวด หน้าอกของเขาสักด้วยหมึกสีน้ำเงิน แก่เป็นรูปพญานาคกำลังเล่นคลีน การุณได้กลิ่นบุหรี่ปิ่นเมืองไชยออกมา จากชายผู้นั้นอย่างแรง

ชายผู้นั้นกำลังใช้ผ้าชุบน้ำในมือลูบหน้าการุณอยู่

“ผม ผมอยู่ที่ไหน?” การุณถามและพยายามจะลุกขึ้น เขาหัน ไปอีกทางหนึ่งแล้วจึงเห็นซีลูกกรงเหล็กที่กั้นหน้าห้องไว้ทั้งแถบ เลย แแถวลูกกรงเหล็กนั้นไป ตำรวจในเครื่องแบบ 2-3 คน นั่งอยู่บนเก้าอี้ ไม้เก้าอี้โรโรโลโซข้างโต๊ะซึ่งมีสภาพไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

ในทันทีที่รู้ว่าตนกำลังอยู่ในห้องขัง การุณก็ลืมความเจ็บปวด ที่ยังเหลืออยู่ เขาขยับจะผวาออกไปที่ลูกกรงเหล็ก แต่ชายผู้ที่กำลัง พยายามเขาอยู่คว้าแขนของการุณไว้ด้วยกำลังแรงเหลือเชื่อ

“ใจเย็นๆ น้องชาย” ชายผู้นั้นบอกด้วยใบหน้าที่ปราศจากรอย ของอารมณ์ “ค่อยๆ คิดอย่าใจร้อน ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ ควรถูกกระทืบอีก”

ผู้ช่วยให้การถอนออกจากห้องซึ่งไปสู่อิสรภาพได้นั้นคือเพื่อน นิสิตเก่าร่วมมหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งเคยเป็นนักรักบี้ฟุตบอลทีมเดียวกับเขา เพื่อนผู้นั้นแม้จะอายุมากกว่าการุณ และเข้าเรียนมหาวิทยาลัยก่อน การุณ แต่ก็สอบไล่ตกแล้วตกเล่าตามปกติวิสัยของนักกีฬา มหาวิทยาลัย จนกระทั่งกลายเป็นนิสิตร่วมรุ่นกับการุณ เขาเรียนจน สำเร็จและได้รับปริญญาพร้อมกับการุณ แต่มิได้ศึกษาต่อ หากสมัคร เข้ารับราชการตำรวจและได้รับการบรรจุให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนก หนึ่งในกองพลาธิการกรมตำรวจตามวุฒิของตน เขาเป็นนายตำรวจ คนเดียวที่การุณรู้จักดีที่สุด เมื่อการุณติดต่อกับและแจ้งปัญหาให้ทราบ เขาก็รีบตรงไปยังสถานีตำรวจนครบาลแห่งนั้นทันที

การุณไม่ทราบว่าเป็นผู้นั้นดำเนินกรรมวิธีอย่างไร แต่หลังจากที่ไปถึงที่คุมขังเขาเพียงไม่ถึงครึ่งชั่วโมง นายสิบตำรวจเอกผู้หนึ่ง ก็กระซิกกระวาดไปไขกุญแจห้องซึ่งปล่อยตัวเขาเป็นอิสระ การุณไม่ลืม ขอบขอบคุณผู้อารีร่วมห้องขังของเขา แล้วก็ก้าวออกไปนอกห้องที่มี สภาพเหมือนกรงขังสัตว์ป่าห้องนั้น

“ผมขอทราบได้ไหม” การุณถามนายสิบตำรวจเอกขณะที่กำลัง รับคืนของส่วนตัวที่ถูกยึดเอาไว้ มีกระเป๋านักบวช นาฬิกาข้อมือ สร้อย คอและพระเครื่องเลี่ยมทอง “ว่าคุณพันตำรวจตรีที่เอาผมใส่ห้องขังนี้ นะชื่ออะไร ตำแหน่งอะไร”

นายร้อยตำรวจโทเพื่อนของการุณกระตุกแขนเสื้อของเขาเป็น เชิงห้าม แต่การุณไม่สนใจ เขายืนคอยคำตอบอยู่กับที่และสังเกตเห็น แววดตาของนายสิบตำรวจเอกผู้นั้นแสดงความไม่สบอารมณ์

“เรื่องมันก็แล้วไปแล้ว” นายสิบตำรวจผู้นั้นตอบด้วยเสียง เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ “คุณกลับบ้านเสียดีกว่า”

“ผมถูกกระหึบโดยไม่มีคามผิด” การรูดพุดซ้ำๆ “แล้วยังถูกโยนเข้าห้องขัง ถ้าผมเป็นวัวเป็นควายก็คงจะถือได้ว่าเรื่องมันไปแล้ว แต่นี่ผมเป็นคน เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ยังไม่จบหรอกคุณ”

นายสิบตำรวจเอกผู้^{นั้น}ยิ้มแสบยะพลางปลดกระดุมข้อมือเสื้อ แล้วถลกแขนเสื้อขึ้น

“ก็ได้^{นี่}ไอ้หนู จะเอาที่ไหนละ บนโรงพักนี้หรือลงไปข้างล่างก็ได้”

ขณะที่การรูดถลกเข้าไปหานายสิบตำรวจผู้^{โง่}หึ่ง^{นั้น}เอง ก็มีเสียงผี^{เฝ้า}วัง^{ตั้ง}ตัง^{ขึ้น}มาตามบันไดหน้าสถานีตำรวจ พลตำรวจเจ้าของผี^{เฝ้า}ส่งเสียงมาก่อนปรากฏตัวว่า

“เฮ้ย! อธิบตีมา!”

เสียงขานตำแหน่ง “อธิบดี” นั้น ดูเหมือนจะศักดิ์สิทธิ์อย่างยิ่งสำหรับนายสิบตำรวจเอกผู้กำลังเตรียมจะประหมัดกับการรูด เพราะเขาชะงักราวกับถูกสะกด แต่สำหรับการรูด ตำแหน่งนั้นไม่มีความหมายอย่างใดทั้งสิ้น ยิ่งกว่านั้นเขายังถึงตัวฝ่ายปฏิบัติเสียแล้ว ด้วยความแค้นที่^{อัด}แน่น^{ไว้}เวลานานและประมาณไม่ได้ การรูดชก^{รูด}รวมลงที่ปลายคางนายสิบตำรวจผู้^{นั้น}

“เฮ้ย! นี่มันอะไรกันวะ?” เสียงข้างหลังของเขาดังก้องไปทั้งสถานีตำรวจ กังวาลและจิ้งหะจะโค่นบอกความมีอำนาจจนไม่ต้องมีใครบอกการรูดก็รู้ว่าเจ้าของเสียงคือ “อธิบดี” การรูดค่อยๆ หันกลับไป โทสะค่อยๆ เทือดหาย เขาเผชิญหน้ากับชายร่างใหญ่อายุไม่ต่ำกว่า 50 ปีผู้^{นั้น}โดย^{ไม่}สะทกสะท้าน ผมของชายผู้^{นั้น}หงอกเป็นสีขาว โพลนไปทั่วศีรษะ เขาไม่สวมแว่น ตาทั้งคู่มีประกายกล้า ริมฝีปากเรียบบางและเม้มจนเกือบเป็นเส้นตรง เขาสวมเครื่องแต่งกายชุด

สากลสี่เทาอ่อน ตัดเย็บอย่างประณีต ข้างๆ และข้างหลังเขามีนาย
ตำรวจในเครื่องแบบยืนอยู่อีกหลายคน ทุกคนมีท่าทางอึดอัด หรือ
มีจะนั้นก็หวาดเกรง การดูไม่รู้และไม่สนใจที่จะรู้ว่าใครเป็นใครหรือ
มียศตำแหน่งอะไร

“แล้วไ้บ้านั้นลงไปนอนแผ่อยู่ทำไม? ใครทำอะไรมัน?” ผู้
ซึ่งการดูสันนิษฐานว่าเป็น “อริบตี” ถามขึ้นอีก โดยไม่ปรากฏว่ามีผู้
ใดสมควรใจตอบรวมทั้งนายตำรวจผู้เป็นเพื่อนของการดู ซึ่งแลเห็น
เหตุการณ์โดยตลอด การดูจึงตอบโพล่งออกไปเองว่า

“ผมต๋อยเขาเองครับ”

“อ้าว! ต๋อยมันทำไมล่ะ?” อริบตีถามขณะก้าวเข้าไปใกล้ร่าง
ของนายสิบตำรวจเอกผู้ซึ่งนอนหงายสิ้นสติอยู่บนพื้น “ลือเป็นนาย
ตำรวจเรอะ?”

“เปล่า ไม่ได้เป็น” การดูตอบหัวงๆ และจ้องตาอริบตีอย่างไม่
สะทกสะท้าน เขาไม่พอใจในสรรพนามภาษาจีนที่อริบตีใช้แทนตัวเขา
ขณะนั้น อริบตีหันไปมองดูนายตำรวจเพื่อนของการดู ซึ่งไม่ได้แต่ง
เครื่องแบบ นายตำรวจผู้นั้นจึงขิดเท้าก้มศีรษะคำนับแล้วรายงานตัว
ต่อจากนั้น จึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้อริบตีฟังโดยสังเขป

เมื่อฟังนายตำรวจเพื่อนของการดูเล่าจบแล้ว อริบตีสั่นศีรษะ
ซ้าๆ พลองถามการดูว่า

“นายตำรวจที่มีเรื่องกะคุณนะ ชื่ออะไรนะ?”

“นายพันตำรวจตรีเชษฐา ชื่อสายเสื่อ ครับผม” คำตอบนั้นมิได้
มาจากการดู แต่มาจากนายตำรวจผู้เป็นเพื่อนของเขา การดูทวนชื่อ
และนามสกุลนายตำรวจผู้นั้นในใจและบอกตัวเองว่าเขาจะไม่มีวันลืม
ชื่อและนามสกุลนั้นเป็นอันขาด

“แล้วนี่มันหายไปไหน?” อธิปติถามและไม่ได้รับคำตอบทันที
สักครู่หนึ่ง นายสิบตำรวจโทผู้หนึ่งจึงอ้อมแอ้มตอบว่า

“เอ้อ สารวัตรไม่สบายครับผม ดะ-ได้รับบาดเจ็บพักรักษา
ตัวอยู่ที่บ้าน”

อธิปติขมวดคิ้วแล้วหันไปทางนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ผู้หนึ่งซึ่งยืน
กระลับกระสาอยู่ข้างหลัง

“ผู้บังคับการ!” อธิปติเรียกเสียงดัง “ลูกน้องคุณเป็นอะไรไป?”

“ผู้บังคับการ” พยายามยิ้ม แต่เมื่อไม่เห็นร่องรอยของความ
รื่นเริงบนใบหน้าของอธิปติก็ละความพยายามนั้น แล้วละล่ำละลัก
รายงานผู้บังคับบัญชาของตนว่า

“อ้อ เอ้อ กระผมก็ไม่แน่ใจครับผม ทำจะต้องถามผู้กำกับเขาดู”

การถนุเย็นชมละครฉากนั้นด้วยความรู้สึกสนุกขึ้นเป็นลำดับ
ความสนุกของเขาเกือบจะกลายเป็นความขบขันที่อดกลั้นไว้ไม่ได้
เมื่อทุกคนหันขวับไปทางนายตำรวจอีกผู้หนึ่ง “ผู้กำกับ” และเมื่อ
ได้ยินเสียงตอบ การุณก็รู้ว่าเขาเดาไม่ผิด แต่คำตอบของ “ผู้กำกับ”
นั้นเขาคาดไม่ถึง

“คุณเชษฐาญาติที่หัวแตกในบาร์เมื่อคืนนี้ครับผม ดูเหมือนจะ
เย็บหลายเข็ม”

“อี! ใครตีหัวมันล่ะ?” อธิปติถามเป็นเชิงรำพึง แล้วก็แสดง
อาการเหมือนนึกอะไรขึ้นได้และหันขวับมาทางการุณ “คุณอะอะ?”

“ผมเสียดายที่ไม่ใช่ผม” การุณตอบสวนออกไปทันทีด้วยเสียง
กระด้าง ความสนุกขบขันสูญสิ้นไปทันที

“ไม่ใช่คุณนี่หรือครับผม” ผู้กำกับชี้แจง การุณรู้สึกว่าเขาเป็น
คนตรงไปตรงมาและแม้จะแสดงความนอบน้อมแต่ก็ไม่ได้เกรงกลัว

จนเกือบลานอย่างคนอื่น “ผู้หญิง ดูเหมือนจะเป็นพาร์ตเนอร์อยู่ที่ บาร์นั้นครับผม”

“เออะ เข้าใจแล้ว” อธิบตีว่าพาลงสันศิระะไปมาซ้าๆ การุณ เห็นเขายิ้มหน่อยๆ ขณะที่จ้องดูดีตอาจารย์หนุ่ม “แย่งผู้หญิงกัน ลู้ เขาไม่ได้แล้วเลยหาเรื่องจับเขามาขังไว้ที่โรงพัก”

“ผมไม่เคยแย่งผู้หญิงกับใคร” การุณโพล่งออกไปด้วยความไม่พอใจ “นายตำรวจของท่านเข้าไปจุดผู้หญิงคนนั้นขณะที่กำลังเดินร่า อยู่กับผม ผมพยายามที่จะป้องกัน เขาใช้ลูกน้องให้ช่วยกันจับแล้วก็ ซ้อมผม ผมไม่มีโอกาสจะได้ลู้เลยด้วยซ้ำไป”

“น่าเสียดาย” อธิบตีกล่าว รอยยิ้มยังไม่หายไปจากหน้าของเขา “ถ้าปล่อยยให้ลู้กันอย่างเป็นทางการ ผมว่าคุณคงกระแทบมันตาย ลักษณะ คุณเป็นยังงั้นเสียด้วยซี”

อธิบตีหันไปอีกทางหนึ่งเพื่อจะออกคำสั่งแก่นายตำรวจผู้ใหญ่ อีกผู้หนึ่ง

“เลขาเ้านายตำรวจคนนี้ได้เรื่องวะ ย้ายมันไปไว้ภูธร เลือก จังหวัดที่ผู้กำกับเขามีฝีมือทางดัดสันดานนะ” ขณะที่นายตำรวจผู้มี ตำแหน่ง “เลขา” กำลังสาละวนบันทึกคำสั่งของอธิบตีลงในสมุดบันทึก ของตนนั้น การุณได้ยินเสียงอธิบตีสั่งต่อไปชัดถ้อยชัดคำ ว่า “แล้วเอา เงินให้คุณนี่สองพันบาท เป็นค่าทำขวัญ”

“ผมไม่ต้องการเงินของท่าน” การุณประกาศ “ถ้าหากจะมีการ ทำขวัญกัน ผมก็เห็นว่านายพันตำรวจตรีเชษฐาควรจะเป็นผู้ทำขวัญ ไม่ใช่ท่าน และผมควรจะยินยอมตกลงให้มีการทำขวัญเสียก่อน ไม่ใช่ ว่าจู่ๆ ก็รวบหัวรวบหางกันยังงี้”

อธิบตีหน้าแดง ตำรวจทั้งน้อยและใหญ่ที่ยืนแวดล้อมอยู่นิ่งงัน

“เลขา” เป็นคนแรกที่ได้สติและรีบเข้ามาบอกการุณาว่า

“รับไว้เถอะคุณ ให้เรื่องมันจบเพียงแค่นี้ดีกว่า อธิบัติการุณา
คุณมากนะ”

“ผมไม่ต้องการความกรุณา” การุณบอกดังๆ ให้ได้ยินกันอย่าง
ทั่วถึง “ผมต้องการความเป็นธรรม”

“ถูกของเขาแล้ว ถูกของเขา” อธิบัติร้องบอก การุณรู้สึกวุ่นวาย
เสียงของอธิบัติมิได้แสดงความเป็นปฏิปักษ์ “เอาั้งเงเลขา ให้นาย
เซษฐาไปขอมาคุณนี่ที่ทำงานของคุณต่อหน้าคุณนั่นแหละ แล้วก็ให้
มันทำขวัญแกเสีย มากน้อยเท่าไรแล้วแต่จะตกลงกัน สองพัน ก็ไม่
น้อยไปไม่ใช้รึคุณ?”

ประโยคหลังนั้น อธิบัติถามการุณ อดีตอาจารย์หนุ่มตอบทันที
เหมือนไม่ต้องคิดว่า

“ถ้าเขาขอมาผม ก็ไม่จำเป็นต้องทำขวัญหรอกครับ ให้เขาเก็บ
เงินไว้รักษาแผลบนหัวดีกว่า”

อธิบัติหัวเราะก๊ากออกมาอย่างสบอารมณ์เต็มที่ แล้วร้องก๊าก
หัวเราะออกมาว่า

“สำคัญ! สำคัญ! คุณนี่นักเลงจริงๆ” อธิบัติหันไปทางนาย
ตำรวจกองพลาธิการเพื่อนของการุณผู้ซึ่งยื่นดูและฟังเหตุการณ์อยู่
ด้วยความระทึกใจ แล้วถามว่า “เพื่อนของลื้อมาจากไหนกันวะ?”

“ผมชื่อการุณ อธิกฤทธิ” การุณตอบเสียงเอง เพราะไม่เห็น
ความจำเป็นที่จะต้องให้เพื่อนแนะนำ

“คุณทำงานที่ไหน?” อธิบัติถาม การุณเกือบจะตอบออกไปตาม
ความจริงอยู่แล้วว่าเขาเป็นคนว่างงาน แต่นายตำรวจผู้เป็นเพื่อนซึ่ง
ตอบเสียก่อนว่า

“เขาเคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยครับ แต่ว่าลาออกแล้ว”

อธิบดีขมวดคิ้ว จ้องมองดูการุณอย่างพิเนิจพิเคราะห์ แล้วจึงพูดซ้ำๆ ว่า

“เดี๋ยวก่อน ผมเคยพบหรือไม่งั้นก็เคยได้ยินชื่อคุณมาก่อนนี่” อธิบดีหนึ่งไปครุ่นหนึ่งแล้วจึงยิ้มและบอกว่า “นี่ก็ออกแล้วคุณการุณ คุณคืออาจารย์การุณ” อธิบดีระบุมูทั้งชื่อคณะและมหาวิทยาลัยที่การุณเคยสังกัดโดยถูกต้อง “คุณลาออกจากมหาวิทยาลัยเมื่อไม่กี่วันมานี้เอง เพราะขัดแย้งกับคณบดีของคุณเองเรื่องการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย”

“ทำไมท่านจึงรู้เรื่องผมล่ะครับ?” การุณถามด้วยความสนทนห้จริงๆ

“เพราะผมเป็นอธิบดีกรมตำรวจนะซี” อธิบดีตอบยิ้มๆ แล้วหันหลังทำท่าจะลงจากสถานีตำรวจนครบาลแห่งนั้นไป นายตำรวจทั้งหลายกระวีกระวาดเตรียมตัวจะตามไปด้วยเว้นแต่ “เลขา” ผู้เดียวที่เข้ามาขออนุญาตหมายเวลาที่การุณจะสะดวกพอที่จะไปพบเพื่อทำพิธีการรับขอขมาของนายพันตำรวจตรีเชษฐา

อธิบดีกรมตำรวจเดินจากไปเพียง 2-3 ก้าวยังไม่ทันลงบันไดก็เดินย้อนกลับมาถึงการุณแล้วบอกว่า

“อาจารย์การุณ ถ้าอยากจะเป็นตำรวจก็บอกกับเลขาเขาเนะ เรายังต้องการคนอย่างคุณอีกแยะ”

ระหว่างที่เดินทางออกจากสถานีตำรวจนครบาลแห่งนั้นไปด้วยกัน นายตำรวจกองพลาธิการผู้เป็นเพื่อนของการุณดูจะตื่นเต็นในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นพิเศษ เขาพร่ำรำพันถึงความทะนงองอาจของการุณ ซึ่งดูเหมือนจะประทับใจเขาน้อยกว่าการที่อธิบดีกรมตำรวจ

แสดงความพอใจในความทะนงอาอาจนั้น ลงท้ายเขาก็แนะนำให้ การุณสมัครเป็นตำรวจตามที่อธิบดีกรมตำรวจเปิดช่องทางให้

“นายกำลังโชคคีนะ การุณ” เขาว่า “ใครๆ เขาวิ่งหาผู้ใหญ่มัน เพื่อจะให้ตัวเองได้เป็นตำรวจ แต่สำหรับนาย ท่านอธิบดีเป็นคนเชื่อเชิญเองที่เดี๋ยวนี้ นายได้ยื่นแล้วไม่ใช่หรอ? ท่านบอกว่ายังต้องการคนอย่างนายอีกแยะ”

“ถ้าต้องการคนอย่างเรา” การุณหัวเราะหึๆ “แล้วทำไมไม่เจดหัวคนอย่างไอ้เชษฐาออกไปเสียจากกรมตำรวจ? เลี้ยงมันไว้ยังงั้นจนเป็นนายพันตำรวจตรี?”

“นายอย่าเพิ่งนอกประเด็นซี” เพื่อนของเขาจุกปากอย่างรำคาญใจ “ไอ้เรื่องเจดหัวคนอื่นนะเอาไว้พูดทีหลัง ตอนนี่พูดเรื่องหัวนายเองเสียก่อน นายอย่าลืมนะว่านายกำลังเป็นคนว่างงาน โอกาสมาถึงแล้ว นายจะปล่อยให้มันผ่านไปเฉยๆ ยังงั้นรี?”

“ขอโทษที” การุณกล่าวอย่างจริงใจเมื่อตระหนักในความหวังดีของเพื่อน “ฉันไม่ได้ตั้งใจจะนอกเรื่องหรอก แต่จะลือนายมากกว่าเรื่องเป็นตำรวจนะขอบอกตามตรงว่า ฉันไม่เคยสนใจและเวลานี้ก็ยังไม่สนใจ”

“ทำไมวะ?” นายร้อยตำรวจโทผู้ที่ตั้งกระดูก “ก็นายเรียนอาชญวิทยามาจากเมืองนอกแล้วดูเหมือนจะเรียนและดูงานตำรวจมาด้วยไม่ใช่รี?”

“ถูกแล้ว” การุณยอมรับและอดประหลาดใจมิได้ในความรอบรู้ของเพื่อน “แต่ฉันไม่ได้ตั้งใจจะมาเป็นตำรวจ ที่จริงฉันเรียนสังคมศาสตร์ แต่เรียนหนักไปทางอาชญวิทยา วิชาตำรวจนะฉันเรียนเป็นวิชาประกอบเท่านั้น”

“อาชีพตำรวจมันเสียหายยังไงวะ? นายถึงไม่อยากเป็นตำรวจ” เพื่อนชักต่อไปอย่างไม่ลดละ และเมื่อไม่ได้คำตอบจากการดูหน้าเขา ก็ถามต่อไปว่า “แล้วถ้าไม่เป็นตำรวจ นายจะไปทำอะไรที่ไหน? หรือว่าจะเตะฝุ่นมันไปเรื่อยๆ ยังไง? พ่อนายเป็นเศรษฐีรึอะไร?”

การดูหน้าของเขาเมื่อได้ยินประโยคสุดท้าย บิดาของเขาทำงานเป็นลูกจ้างบริษัทต่างประเทศบริษัทหนึ่ง แม้ฐานะและอนาคตจะมั่นคง แต่รายได้ก็ไม่สูงพอที่จะสนับสนุนการ “เตะฝุ่น” ของเขา น้องสาวคนเดียวของเขากำลังศึกษาวิชาเลขานุการอยู่ในโรงเรียนพาณิชย์การแห่งหนึ่ง และก่อนที่เขาจะลาออกจากมหาวิทยาลัย การดูหน้าเป็นผู้รับภาระส่งเสียน้องแทนบิดา

“ทีแรก” การดูกล่าวเหมือนรำพึง “ฉันตั้งใจ ฉันคิดว่าจะกลับไปเรียนต่อเอาปริญญาเอกที่อเมริกา”

“ถ้านายยังเป็นอาจารย์อยู่” เพื่อนของเขาโต้ทันทีราวกับรู้อยู่แล้วว่าการดูจะตอบอย่างไร “ก็จะสมควรอย่างยิ่ง แต่นายออกจากอาจารย์แล้ว จะเอาปริญญาเอกมาหาหอกอะไรกันวะ? เวลานี้ต้องคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไว้ก่อน หางานทำเสียก่อน ให้มีตำแหน่ง มีเงินเดือนแน่นอนเสียก่อน ถ้าจะเรียนต่อก็ค่อยคิดกันทีหลัง”

“ขอบใจมาก” การดูบอกเพื่อนด้วยความจริงใจ “คำแนะนำของนายมีเหตุผลมาก และฉันจะถือเป็นหลักในการพิจารณาตัดสินใจ แต่เรื่องเป็นตำรวจขอไว้ก่อนนะ”

“ทำไม?”

“ฉันเกลียดตำรวจ ขอโทษนะที่ต้องพูดอย่างนี้ แต่มันเป็นความจริง”

การพบกับนายพันตำรวจตรีเชษฐาต่อหน้าเลขานุการกรม ตำรวจทำให้ศรัทธาที่การุณมีต่อกรมตำรวจยิ่งลดน้อยถอยลงอีก แทนที่นายพันตำรวจตรีหนุ่มผู้นั้นจะแสดงกิริยาอาการของผู้ที่สำนึกผิดและกำลังจะเป็นฝ่ายขอโทษ เขากลับแสดงกิริยาเย่อหยิ่งและเกือบจะหยาบคาย แม้แต่กับนายพันตำรวจเอกผู้เป็นเลขานุการกรมตำรวจ การุณพยายามระงับโทสะ พุดเท่าที่จำเป็นจริงๆ และใช้เวลาส่วนใหญ่ ศึกษากิริยาท่าทางแล้วก็ปลงสังเวชในกิริยาท่าทางของนายตำรวจผู้นั้น ในที่สุด ผู้ที่ทนไม่ไหวก็กลายเป็นเลขานุการกรมตำรวจ

“คุณเชษฐา” นายพันตำรวจเอกผู้นั้นเสียงกระด้าง “ที่ท่านอธิบดีให้ผมเชิญคุณและอาจารย์การุณมาพบกันในวันนี้ ก็เพื่อให้โอกาสคุณ ให้คุณได้ขอโทษอาจารย์การุณที่ได้ล่วงเกินท่าน คุณต้องเข้าใจว่าอาจารย์การุณได้แสดงน้ำใจ ไม่แฉงความขอให้อำนาจคุณกับคุณ นอกจากนั้นยังไม่เรียกร้องเงินค่าทำขวัญจากคุณอีกด้วย”

การุณเห็นนายพันตำรวจตรีเชษฐายกไหล่อย่างไม่แยแส ก่อนที่จะตอบว่า

“ก็ทำไมเขาไม่แฉงความล่ะครับ? ส่วนไอ้เรื่องเงินค่าทำขวัญนะ—ถ้าหากจะต้องเสีย ผมก็มีให้ จะเอาเท่าไรล่ะครับ?”

การุณกำลังจะบอกว่าเขาตัดสินใจไม่รับคำขอมาจากนายพันตำรวจตรีผู้นั้นแต่เลขานุการกรมตำรวจ ซึ่งหมดความอดทนแล้ว เป็นผู้พูดออกไปก่อนว่า

“แปลว่า คุณไม่ยอมขอขมาอาจารย์การุณ และยินดีให้ท่านแฉงความขออำนาจคุณกับคุณยังงั้นใช่ไหม?”

แทนคำตอบ นายพันตำรวจตรีเชษฐายิ้มพรางก้มศีรษะ บนศีรษะของเขายังมีพลาสติกปิดแผลยาวติดอยู่